

www.limburg.nl

Nota van antwoord bij Ontwerp Natura2000-plan
St. Jansberg

Beantwoording inspraakreacties op
Ontwerp Natura2000-plan

---

april 2022

---

provincie limburg

Colofon

Deze nota van antwoord is een uitgave van Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg, in overleg met GS Gelderland,
December 2021.

Provincie Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht
T: +31 43 389 99 99
W: www.limburg.nl

**Nota van antwoord bij
Ontwerp Natura2000-plan
St. Jansberg**

**Beantwoording inspraakreacties op
Ontwerp Natura2000-plan**

Inhoud

Deel A: Inleiding	4
Deel B: Inspraakreacties op ontwerp Natura2000-plan St. Jansberg	6
Deel C: Bestuurlijke reacties op het Ontwerp Natura2000-plan St. Jansberg	
Deel D: Ambtelijke wijzigingen	21
Deel E: Overzicht inspraak- en bestuurlijke reacties	24

Deel A: Inleiding

In deze nota van antwoord beantwoordt het college van Gedeputeerde Staten van Limburg in overleg met het college van Gedeputeerde Staten van Gelderland, samen het bevoegd gezag voor het Natura 2000-gebied St. Jansberg, de zienswijzen (inspraakreacties) op het ontwerp Natura2000-plan St. Jansberg van juni 2019. Het ontwerp Natura2000-plan beschrijft om welke bijzondere natuurdoelen het in dit Natura 2000-gebied gaat en met welke maatregelen deze doelen behouden, verbeterd of – binnen de gebiedsbegrenzing - uitgebreid kunnen worden. Het bevoegd gezag heeft het ontwerp Natura2000-plan conform de Wet Natuurbescherming (WNB) en afdeling 3.4 de Algemene wet bestuursrecht (Awb), ter inspraak aangeboden om kennis te kunnen nemen van reacties en ideeën naar aanleiding van de voorstellen die in het Natura2000-plan staan. De ingekomen reacties zijn in deze nota van antwoord beantwoord. In dit document is de argumentatie terug te lezen waarom zienswijzen wel of niet tot aanpassing van het Natura2000-plan hebben geleid.

Proces

De inspraakprocedure is aangekondigd met een kennisgeving op www.overheid.nl en van 16 juni t/m 26 juli 2019 was het mogelijk om een zienswijze in te dienen op het ontwerp Natura2000-plan. Tijdens deze periode konden belanghebbenden schriftelijk, via internet of mondeling reageren op de plannen.

Inspraak en Bestuurlijke reacties

De provincie Limburg ontving op de aangeboden stukken in totaal zeven reacties. Twee daarvan waren van particuliere insprekers (deel B), één van een uitvoeringspartner (B) en van de gemeente Mook en Middelaar (B), en drie van bestuurlijke partners bij de uitvoering van het Natura2000-plan, nl. de provincie Gelderland, het Waterschap Limburg en Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten (deel C).

Vervolgprocedure

Na verwerking van de resultaten van de inspraak en het bestuurlijk overleg over het ontwerp Natura2000-plan stelt het bevoegd gezag het Natura2000-plan St. Jansberg definitief vast. Tegen dit vaststellingsbesluit is op onderdelen beroep mogelijk bij de Rechtbank Limburg.

Het Natura2000-plan wordt in principe vastgesteld voor een periode van zes jaar. In die periode worden de ontwikkelingen in het gebied en de resultaten van de maatregelen gevolgd. Aan het einde van de looptijd van het Natura2000-plan volgt een evaluatie die informatie levert voor het volgende Natura2000-plan. Het Natura2000-plan kan met maximaal zes jaar worden verlengd.

Leeswijzer

Bij het beantwoorden van de zienswijzen zijn in **deel B** van deze nota van antwoord alle inspraakreacties behandeld, die gericht zijn op de inhoud van het Natura2000-plan; elk onderdeel van de inspraakreactie is behandeld. Zienswijzen van particulieren zijn zo mogelijk geanonimiseerd.

In **deel C** van deze Nota van antwoord zijn voor de duidelijkheid de reacties van de betreffende bestuursorganen en uitvoeringspartners op het ontwerpplan weergegeven en beantwoord.

Deel D van de Nota van inspraak betreft de relevante ambtshalve en redactionele aanpassingen van de plantekst, updates van relevant ander beleid e.d.; het gaat om aanpassingen, die de inhoud van het plan niet wijzigen of die voortvloeien uit andere beleidskaders of juridische beslissingen, waar een Natura2000-plan zich naar te voegen heeft. Enkele van deze aanpassingen zijn kort toegelicht, omdat er sinds juni 2019 nogal wat veranderingen zijn opgetreden in externe beleidsstukken en jurisprudentie.

Tenslotte in **deel E** van deze nota is een overzicht te vinden van de ingediende inspraak- en bestuurlijke reacties op het Natura2000-plan.

Deel B: Inspraakreacties op ontwerp Natura2000-plan St. Jansberg

De inspraakreacties zijn naar de inspreker gegroepeerd. De ingebrachte zienswijze(n) wordt eerst omschreven. Daaronder staat in een *cursief blauw lettertype* het antwoord vermeld. De conclusie bij inspraakreactie is met een *vet lettertype* na ieder antwoord aangegeven.

Indiener 1: Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten

Vraag 1: Presentatie en actualisatie gegevens

Door gebruik te maken van de peilbuizen van Natuurmonumenten en Waterschap Limburg kan worden aangetoond dat de peilen het laatste jaar zo ver weggezakt zijn dat de standen niet meer voldoen aan de range noodzakelijk voor het habitatype galigaanmoeras. Dit is onderzocht in de kwaliteitstoets van 2018 die met de schrijvers van het plan tijdig is gedeeld. Het is te voorbarig om te beweren dat de grondwaterstanden gelegen zijn binnen de ideale range voor galigaanmoeras, zeker gezien de klimatologische ontwikkelingen. Totdat er een optimalere oplossing is bedacht en gevonden moet er een noodscenario ontwikkeld en toegepast kunnen worden (zorgplicht). Dit betekent dat als de grondwaterstanden te sterk dalen, er meer water uit de Helbeek ingelaten moet kunnen worden. Dit is suboptimaal gezien de waterkwaliteit van de Helbeek maar moet als noodmaatregelen wel toegepast kunnen worden. De optimale oplossing zal via onderzoek bekend moeten worden (zie verder). In het Natura2000-plan moet deze noodzaak duidelijker benoemd worden.

Antwoord:

In het voorjaar van 2021 is een onderzoek gestart naar de verdroging van het galigaanmoeras. Naar verwachting zal het definitieve rapport aan het einde van het jaar worden opgeleverd. Uit het eerste conceptrapportage blijkt dat in periode 2008-2017 nagenoeg werd voldaan aan de vereiste grondwaterstand voor het galigaanmoeras. Alleen in de periode met de extreem droge zomers van 2018 t/m 2020 werd niet voldaan aan de vereiste grondwaterstand. Het lokale systeem verliest water door verdamping, wegzijging via de leemlaag naar de zandondergrond en laterale afstroming via de afzettingen boven de leemlaag naar het gebied aan de zuidzijde richting de Schilderweg. Ook blijkt dat in opeenvolging van (extreem) droge zomers de bronnen in het gebied zelf minder water leveren en dat er ca. 3 keer minder water wordt aangevoerd door de Helbeek en de Molenbeek samen. Mede door de zeer sterke drainerende werking van de Mookerplas treedt er een groot wegzijverlies op naar de ondergrond. Mogelijk wordt het effect hiervan versterkt door graafwerkzaamheden uit het verleden, drinkwaterwinning en lokale grondwaterwinning.

Om inzicht te krijgen welke mogelijke maatregelen ingezet kunnen worden geeft het conceptrapportage aan dat waterkwaliteitonderzoek en nader onderzoek naar de werking van het lokale systeem nodig is. Een modelberekening kan daarbij mogelijk van nut zijn.

In het definitieve Natura2000-plan is vervolgonderzoek opgenomen om te zoeken naar de optimale oplossing voor de grondwaterstand voor het galigaanmoeras; daarin wordt ook de optie meegenomen om water vanuit de Helbeek in te laten. De uitkomsten van het onderzoek zullen, ook als het definitieve plan is vastgesteld,

Vastgesteld door GS Limburg in overleg met GS Gelderland in dec. 2021

worden vertaald in toe te voegen maatregelen om de situatie van het Galigaanmoeras te verbeteren; als mocht blijken dat een optimale grondwatersituatie hydrologisch niet haalbaar is als gevolg van de drainerende werking van de Mookerplas, zal deze conclusie teruggedraagd worden bij het Rijk, dat verantwoordelijk is voor de Aanwijzingsbesluiten voor de Natura 2000-gebieden.

Conclusie: De plantekst is gewijzigd.

Vraag 2: Kwelscherm

In de kwaliteitstoets (6-jaarlijkse beheerevaluatie) is onderbouwd met peilbuisgegevens dat het hydrologisch systeem onder de Geuldert anders functioneert dan voorheen aangenomen. Het kwelscherm zou daardoor dan ook niet de vooropgestelde doelen kunnen halen. In het Natura2000-plan staat dat het functioneren van het kwelscherm nog onderzocht moet worden. Wij verzoeken om rekening te houden met het onderzoek in de kwaliteitstoets en de inspanning te richten op het zoeken naar alternatieve oplossingen.

Antwoord:

Zie beantwoording vraag 1. Natuurmonumenten is nauw en intensief betrokken bij het onderzoek naar de verdroging van het galigaanmoeras. Eveneens is alle door Natuurmonumenten aangedragen informatie die het onderzoek ten goede komen meegenomen in het voornoemde onderzoek.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd

Vraag 3: Beregeningsputten en drainage bovenop de Sint Jansberg

Op Gelders grondgebied, op de hogere gronden boven de St Jansberg, liggen beregeningsputten en mogelijk ook drainage. Onvoldoende is bekend of deze (al dan niet vergund) invloed hebben op de onderliggende Sint-Jansberg. Dit beleid moet opgenomen worden in het hoofdstuk Beleid, Handhavingsmaatregelen en onder Huidig gebruik.

Antwoord:

Wij zijn het met u eens dat het onvoldoende bekend is of beregeningsputten op Gelders grondgebied invloed hebben op de onderliggende Sint-Jansberg. Grondwateronttrekkingen op Gelders grondgebied zijn daarom ook niet vrij gesteld van WNb-vergunningsplicht.

Conclusie: Plantekst is ongewijzigd.

Vraag 4: Bedrijfsverplaatsing

In het Natura2000-plan wordt nergens meer melding gemaakt van het nut en de noodzaak van een bedrijfsverplaatsing van een melkveehouderij nabij de Sint Jansberg. Het proces is wel door beide provincies geïnitieerd. Ons inziens is de noodzaak er nog steeds en wel om de volgende redenen:

- Run-off én inwaai van nutriënten in het Natura2000 gebied maar met name inspoeling met aanrijking van het grondwater tot gevolg (invloed op bijna alle habitattypen en -soorten) kunnen voor een groot gedeelte verminderd worden. De bedrijfsverplaatsing is dan ook een duurzamere oplossing dan de aanleg van bufferstroken (wat nog noodzakelijk blijft op de percelen die niet door deze eigenaar in gebruik zijn).

Vastgesteld door GS Limburg in overleg met GS Gelderland in dec. 2021

- Het perceel nabij de Zwarteweg wat cruciaal is voor het vliegend hert kan uit agrarisch gebruik gehaald worden en ingericht worden.

Antwoord:

Wij zijn ons ervan bewust dat run-off, inwaai van meststoffen en inspoeling een knelpunt is voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstelling voor de St. Jansberg. Dit is dan ook als knelpunt opgenomen in het Natura2000-plan. En in de maatregelen is voorzien om de run-off aan te pakken, de mestzak veilig te maken en om de bemesting in het intrekgebied te beëindigen. Er is geen noodzaak om in het plan vast te leggen op welke manier deze maatregelen ingepast gaan worden in de bedrijfsvoering van de betreffende ondernemer(s). De provincies Limburg en Gelderland en uw organisatie zijn bezig om in samenwerking met de ondernemer te komen tot een passende oplossing. Verplaatsing van het bedrijf is daarbij niet meer in beeld; dit is zowel om planologische redenen, in verband met stikstof en vanwege de wensen van de ondernemer geen haalbare optie gebleken.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd

Vraag 5: Update van de planmaatregelen

We merken dat het Natura2000-plan niet gebaseerd is op de recentste gegevens en onderzoeken die uitgevoerd zijn:

In het Natura2000-plan, maar ook de PAS gebiedsanalyse (versie dec 2018) staan maatregelen vermeld die reeds uitgevoerd of afgevoerd zijn. Dit scheidt verwarring. Voorbeelden zijn:

- o Bestrijding van bamboe kent geen kennisleemte meer, maar vraagt actie;
- o Niet verder experimenteren met galigaan in de Verloren Hoek (reeds uitgevoerd);
- o Aanleg van de gronddam in de Geuldert;
- o Aanleg (niet verlenging) van het kwelscherm.

Antwoord:

Het Natura2000-plan is ten opzichte van het Ontwerp van 2019 op een aantal punten geactualiseerd in verband met al uitgevoerde maatregelen. Zo is inderdaad het kwelscherm inmiddels aangelegd. De bestrijding van bamboe zal worden opgepakt in overleg met NM, zo mogelijk gelijktijdig met de reconstructie van de N271. Het reeds uitgevoerde experiment met galigaan was onvoldoende van opzet. Er was bijvoorbeeld onvoldoende rekening gehouden met de standplaatsfactoren en het ontbrak aan een goede monitoring. In plaats van het aanleggen van een gronddam is gekozen voor een houten schot. Deze is gerealiseerd. Wij zullen deze actualisaties doorvoeren in het Natura2000-plan. De looptijd van het definitieve plan is 2021-2027. Die langere looptijd brengt met zich mee dat een aantal herhalings- en beheermaatregelen zijn toegevoegd aan het plan.

Conclusie: Plantekst en maatregeltabel is gewijzigd.

Vraag 6: Beoordeling kwaliteit galigaanmoeras

In 2018 is een onderzoek uitgevoerd naar galigaan waarbij de hoeveelheid planten per 4m² zijn opgenomen. We verzoeken deze gegevens te verwerken in het plan en de overige gegevens achterwege te laten omdat ze niet te vergelijken zijn. Bij uitspraken over de staat van instandhouding moet men zich realiseren dat galigaan een soort is die het lang kan volhouden onder minder gunstige omstandigheden vergeleken met andere soorten.

Vastgesteld door GS Limburg in overleg met GS Gelderland in dec. 2021

Antwoord:

De gegevens uit 2018 van het voorkomen van Galigaan zijn in het Natura2000-plan verwerkt.

Conclusie: Plantekst is gewijzigd

Vraag 7: Klimaatverandering

In het Natura2000-plan wordt geen melding gemaakt van klimaatverandering, wat ook een bedreiging kan betekenen voor de Natura2000-waarden. Extremere omstandigheden onderstrepen het belang van de maatregelen die betrekking hebben op de hydrologie.

Antwoord

Onder paragraaf 4.3 Realisatiestrategie, instandhoudingsdoelen is een tekstdeel toegevoegd met het kopje Klimaatverandering. Hierin wordt kort in gegaan op de mogelijke effecten van de klimaatverandering op de doelstellingen en op welke manier we kunnen anticiperen op deze effecten.

De filosofie van het Natura2000-plan bestaat uit een landschapsecologische benadering. Er worden in voorliggend beheerplan nog geen extra maatregelen toegevoegd; de aard van de klimaatverandering is op dit moment nog niet compleet bekend en er is meer onderzoek nodig naar de manieren waarop die te ondervangen is. Ontegenzeggelijk is het wel van belang om de hydrologische situatie zo goed mogelijk te herstellen en in stand te houden; met name voor de vochtige habitats en soorten is dat belangrijker dan een onmiddellijke daling van stikstofdepositie tot onder de kritische Depositiewaarde. Ook draagt de omgeving en (nog) niet kwalificerende natuur in grote mate bij aan de kwaliteit van de habitattypen. Deze benadering en het secuur uitgedacht uitvoeren van de maatregelen wordt het gebied gesterkt tegen effecten als gevolg van klimaatverandering.

Conclusie: Plantekst is gewijzigd.

Vraag 8: Pachtsituaties en uitvoering van maatregelen

Er wordt in het Natura2000-plan te weinig rekening gehouden met de praktische uitvoerbaarheid van voorgestelde maatregelen:

Voor de aanleg van bufferstroken is onderzoek over de locatie, maatvoering, inrichting en gebruik uitgezet. Echter, deze locaties zijn gelegen op gronden met reguliere pacht. Er moeten financiën voorzien worden om op de bewuste locaties de pacht af te kopen. Een optimalere oplossing is de bedrijfsverplaatsing.

Antwoord:

Nadere analyse heeft uitgewezen dat run-off met kleinschalige maatregelen kunnen worden opgelost:

- *op de agrarische percelen door de aanleg van hagen en/of struwelen met een grondvoet;*
- *binnen de terreinen van NM door kleine aanpassingen in het beheer en aan sommige paden.*

Conclusie: Plantekst is gewijzigd.

Vraag 9: Uitvoerbaarheid

Voor de zeggekorfslak en hoogveenbossen worden maatregelen voorgesteld waarvan onvoldoende bekend is of ze praktisch uitvoerbaar zijn of geen nadelig effect hebben op andere natuurwaarden.

Antwoord:

Alle maatregelen in het Natura2000-plan zijn in overleg met NM opgesteld. Het uitwerken van de maatregelen naar de praktische werkzaamheden in het veld zal in overleg met NM worden gedaan. Daarnaast zal, voordat tot uitvoering wordt overgegaan in overleg met NM worden gekeken naar de onderlinge afstemming en de fasering tussen de verschillende maatregelen. Op deze manier wordt voorkomen dat de verschillende maatregelen elkaar mogelijk zouden kunnen gaan tegen werken.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 10: Water uit de Mookerplas voor De Geuldert?

We zijn van mening dat de gegevensverzameling om ontwikkeling van een habitatype of -soort te volgen onvoldoende zijn. Om toch voldoende water in de Geuldert te houden/te krijgen kan de optie onderzocht worden om water van de Mookerplas te benutten. Er moet onderzocht worden of het water uit de Mookerplas kwalitatief voldoet en of zo ja, of het technisch haalbaar is om dit in de Geuldert te benutten. Tot dan moet een noodscenario toegepast kunnen worden met extra water uit de Helbeek.

Antwoord:

In het galigaanonderzoek wordt gekeken naar het hydrologisch systeem onder de Geuldert. In het onderzoek zullen verschillende opties (o.a. water uit de Mookerplas en uit de Helbeek) onderzocht worden die kunnen bijdragen aan het oplossen van de knelpunten van het hydrologisch systeem van de Geuldert. NM is nauw betrokken geweest bij het formuleren van de onderzoeksvragen voor en de uitvoering van het galigaanonderzoek.

Conclusie: Plantekst is gewijzigd.

Vraag 11: Monitoring

Bij de uitvoerder/trekker van de monitoring staat Natuurmonumenten een aantal maal vermeld. De Provincie blijft verantwoordelijk voor de uitvoering van de monitoring inzake Natura2000 en PAS. We verzoeken dan ook Natuurmonumenten hieruit te schrappen. De basiskartering die na 5 en 10 jaar herhaald zou worden staat niet in het overzicht vermeld, dit kan namelijk niet via SNL uitgevoerd worden.

Antwoord:

De Provincie Limburg is verantwoordelijk voor monitoring. Aangezien voor het monitoren van het Vliegend hert specifieke kennis en detailinformatie van het gebied nodig is, is NM hiervoor de geschikte organisatie. Overigens wordt de reguliere monitoring voor vegetatie eens in de 12 jaar en voor flora eens in de 6 jaar uitgevoerd.

Conclusie: Plantekst is gewijzigd.

Vraag 12: Peilbuizen

De 2 extra peilbuizen die geplaatst zullen worden en die wel vermeld worden in het Natura2000-plan, staan niet vermeld bij de monitoring in de PAS gebiedsanalyse. Hier wordt alleen naar het OGOR netwerk verwezen.

Antwoord:

In het Natura2000-plan staat als maatregel 1 extra peilbuis gepland in het Hoogveenbos in De Diepen. De PAS-gebiedsanalyse is op dit punt niet meer relevant.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

2. ZIENSWIJZE van (adviseur) agrarische belanghebbende

Vraag 1: Inpassing in agrarisch bedrijf

In het Natura2000-plan St. Jansberg wordt de agrarische bedrijfsvoering op verschillende gronden gezien als een bedreiging voor de natuur op de St. Jansberg. In het plan wordt gesproken over een vermestend effect via oppervlakkige afstroming vanuit landbouwpercelen van een bedrijf, de zogenoemde 'run off'. Regulier landbouwkundig gebruik binnen het intrekgebied van de Helkuil wordt als knelpunt benoemd. Via figuur 3.4 uit het Natura2000-plan wordt dit in beeld gebracht.

Ook wordt gesproken van een overmatige stikstofdepositie die hoger is dan de kritische depositiewaarde van de habitats, met verarming van de vegetatie tot gevolg. Een groot deel van de stikstofdepositie op de St. Jansberg is afkomstig van 1 melkveebedrijf; in hun WNB vergunning uit 2016 wordt als maximale depositie op de St. Jansberg 1856 mol genoemd.

Andersom vormt het Natura2000-plan St. Jansberg door de daarin voorgestelde maatregelen een grote bedreiging voor het betreffende melkveebedrijf. De ondernemer is voor zijn inkomen afhankelijk van het melkveebedrijf. Als het bedrijf wordt verplicht om de bemesting van percelen in en nabij de St. Jansberg te staken dan zal deze grond verschromen en de grasproductie aanmerkelijk dalen. Ook de kwaliteit van het gras zal dalen. Dit moet vervolgens worden gecompenseerd met ruwvoeraankopen. Voor de mestwetgeving zal de betreffende grond niet meer als landbouwgrond maar als natuur moeten worden opgegeven in de Gecombineerde Opgave. De grondgebondenheid van het melkveebedrijf zal daarmee aanmerkelijk verslechteren met gevolgen voor de mestboekhouding. De Wet grondgebondenheid schrijft dan inkrimping van de veestapel voor. Er zal een mestoverschot optreden waarbij er dus mest elders moet worden afgezet. De Melkveewet schrijft voor dat een deel van de af te zetten mest dan verplicht verwerkt moet worden.

Antwoord:

In het Natura2000-plan zijn nitraatuitspoeling, run-off en stikstofdepositie als knelpunt benoemd. Deze knelpunten zijn inderdaad gerelateerd aan, onder andere, de ligging van agrarische melkveebedrijven ten opzichte van het Natura 2000-gebied. Hierbij ondervindt niet alleen het natuurgebied last van de invloed van de landbouw op korte afstand, maar ondervindt het melkveebedrijf ook beperkingen in de bedrijfsvoering als gevolg van de nabijheid van het natuurgebied. Om deze knelpunten op te lossen is geld gereserveerd voor de uitvoering van maatregelen die de nitraatuitspoeling, run-off en de stikstofdepositie moeten verminderen. De maatregelen in het Natura2000-plan zijn bewust niet verder uitgewerkt om bij de

uitvoering hiervan voldoende speelruimte te houden om de maatregelen in te passen in de bedrijfsvoering. De provincies Limburg en Gelderland zijn in overleg met inspreker over de verdere uitwerking van deze maatregelen. Er wordt gezamenlijk naar gestreefd om de afspraken begin 2022 vast te leggen in overeenkomsten en vervolgens te effectueren.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 2: Beweiding van percelen

Het is ook nog de vraag of beweiden van de percelen mogelijk blijft, hiermee wordt immers ook mest op de betreffende grond gebracht.

Antwoord:

De provincies hebben in april 2020 gezamenlijk beleid vastgesteld waaruit blijkt dat voor beweiden geen separate WNb-vergunning vereist is; deze vergunning maakt (in de meeste gevallen) al deel uit van de vergunning voor het houden van de dieren (stalvergunning). In hoofdstuk 7.5.2 zal dit niet-vergunningplichtig-zijn worden vermeld.

Voor bemesten is een landelijke aanpak in ontwikkeling; deze ziet primair toe op de regeling van stikstofemissies naar de lucht. Omdat het in het intrekgebied voor de natte habitattypen van Sint Jansberg gaat om het voorkómen van nitraatuitspoeling via het grondwater, blijft in het Natura2000-plan de maatregel staan om de bemesting in het intrekgebied van de nitraatgevoelige habitats te beëindigen en wordt daarvoor in hoofdstuk 7.5.2 geen vrijstelling opgenomen.

Conclusie: Plantekst is gewijzigd: in hoofdstuk 7.5.2 (Hoofdrapport) is de laatste stand van zaken m.b.t. beleid voor de WNb-vergunningplicht van beweiden en bemesten opgenomen.

Vraag 3: Extra grondbehoefte bij beëindigen van bemesting

Het is vanuit mestwetgevingseisen in feite noodzakelijk dat bij verbod op bemesten van de betreffende percelen er alternatieve grond voor het bedrijf beschikbaar komt. Dit moet vanwege de mogelijkheid tot beweiden in de directe omgeving beschikbaar zijn. De provincie Limburg zal dergelijke grond aan het bedrijf ter beschikking moeten stellen. Zonder alternatieve grond zal het staken van bemesten en wellicht ook beweiden ertoe leiden dat de bedrijfsvoering onwerkbaar wordt. Bij uitvoering van het Natura2000-plan St. Jansberg zonder alternatieve grond komt het bestaansrecht van het melkveebedrijf op deze locatie simpelweg te vervallen.

Antwoord:

In de overleggen met betrokkene over beëindiging van de bemesting van het intrekgebied wordt gekeken naar oplossingen met het beschikbaar stellen van extra grond ten behoeve van een rendabele extensieve (natuurvriendelijke) bedrijfsvoering.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 4: Bedrijfsverplaatsing

De voortgang in het proces van een eventuele bedrijfsverplaatsing is zeer gering. Al drie jaar verkeert het bedrijf in onzekerheid over hun toekomst. In die tijd is de Vastgesteld door GS Limburg in overleg met GS Gelderland in dec. 2021

regelgeving diverse malen gewijzigd. Denk daarbij aan de invoering van de fosfaatrechten, de PAS en daar komt nu dit Natura 2000-plan nog bij. Het is hoog tijd dat het proces van bedrijfsverplaatsing in een versnelling komt. Het initiatief hiertoe zal van de provincie Limburg moeten komen.

Zolang er geen zicht is op een bedrijfsverplaatsing zal het bedrijf zich verzetten tegen plannen en maatregelen die de bedrijfsvoering op hun melkveebedrijf aantasten. Het eerste verzoek aan de provincie Limburg is dan ook om het Natura 2000-plan St. Jansberg vooralsnog niet vast te stellen.

Aanvankelijk zagen de provincies Limburg en Gelderland problemen met de PAS. Er zou geen Wet Natuurbescherming-vergunning voor de nieuwe locatie kunnen worden verkregen omdat daar meer dan 3,0 mol depositie uit zou volgen. De problemen met regelgeving vanuit de PAS leken evenwel opgelost doordat Limburg op verzoek van de ondernemer(s) de bedrijfsverplaatsing in november 2018 als prioritair project kon aanwijzen. Hierdoor zou bij bedrijfsverplaatsing de maximale depositie niet binnen de 3,0 mol hoeven te blijven. Een verplaatsing zou volgens Aerius een depositiedaling op de St. Jansberg van ca. 1860 mol naar ca. 5 mol opleveren. Aan de andere kant zou de depositie op De Bruuk met een toename tot 5,1 mol iets stijgen.

De PAS is op 29 mei 2019 door een uitspraak van de Raad van State buiten werking gesteld. Voor een bedrijfsverplaatsing betekent het verlies van de PAS een extra hindernis. Immers, de aanwijzing als prioritair project is hierdoor niet meer aanwezig. Doordat er een zeer grote depositiedaling optreedt op de St. Jansberg en slechts een kleine depositietoename op De Bruuk is een bedrijfsverplaatsing voor de Wet Natuurbescherming waarschijnlijk toch wel haalbaar. Er zou immers vrij gemakkelijk extern salderen kunnen worden toegepast met een stoppende veehouderij nabij De Bruuk.

De lastige locatie van het melkveebedrijf komt niet uit de lucht vallen. De ondernemers zijn zich ervan bewust dat ontwikkeling van hun melkveebedrijf nabij de St. Jansberg op problemen stuit. Dit is de reden dat zij al in juli 2016 bij de provincie Gelderland het verzoek hebben neergelegd om het bedrijf met behulp van provinciale subsidie te verplaatsen. Gelderland kent de subsidieregeling "verplaatsing landbouwbedrijfsgebouwen ten behoeve van het Gelders Natuurnetwerk". Op ambtelijk niveau is in het najaar van 2016 het verzoek negatief beoordeeld omdat geen 5,0 hectare in het Gelders Natuurnetwerk ligt, wat een vereiste is, maar 4,8 ha. Dat er ook 0,9 hectare in het Limburgse deel van de St. Jansberg ligt doet voor Gelderland niet ter zake. Ook werd duidelijk dat Gelderland vindt dat het bedrijf met name een probleem vormt voor een Limburgs Natura2000-gebied, en dat Limburg daarom de leiding moet nemen in een eventuele gesubsidieerde verplaatsing van het bedrijf. Ook na het subsidieverzoek van juli 2016 zijn er verschillende initiatieven ondernomen om een bedrijfsverplaatsing van de grond te krijgen.

Er zijn overleggen geweest met ambtenaren van de provincies Gelderland en Limburg, de gemeente en Natuurmonumenten. Er is daarbij door de ondernemer een nieuwbouwlocatie voorgesteld die aangrenzend is aan de gronden die in eigendom en in pacht zijn, zie de bijlage. Dit is overigens niet dezelfde locatie die als 'Locatie nieuwbouw' in bijlage 3 van het Ontwerp Natura2000-plan St. Jansberg vermeld staat. Inspreker verzoekt om de optie verplaatsing serieus te onderzoeken.

Antwoord:

De provincies Limburg en Gelderland hebben in 2019-2020 samen met inspreker en met Natuurmonumenten gekeken naar de mogelijkheden van een bedrijfsverplaatsing. Om meerdere redenen is dat geen haalbare kaart: o.a. staat het wegvallen van de PAS een hieruit voortvloeiende hogere depositie op andere Natura2000-gebieden niet (meer) toe en bleken er ook planologische moeilijkheden

op een beoogde verplaatsingslocatie. Voorts is het verplaatsen van een bedrijf met veel pacht van Natuurmonumenten problematisch; Natuurmonumenten wil niet met eigendommen uit het Natura2000-gebied wegschuiven.

In 2021 is daarom het overleg gestart om met inspreker te bezien hoe de bedrijfsvoering op de bestaande locatie kan worden afgestemd op het Natura2000-plan en welke voorzieningen dat met zich meebrengt als de betreffende ondernemers hun bedrijf op de huidige locatie willen voortzetten (en niet willen beëindigen). Er zijn goede vooruitzichten dat de eisen van het Natura2000-plan en die van een rendabele natuurvriendelijke bedrijfsvoering kunnen worden gecombineerd.

In de tekst van het Natura2000-plan behoeven dergelijke privaatrechtelijke oplossingen niet in detail beschreven te zijn; daarin volstaat de aanduiding zoals in de bestaande maatregelentabel. Het Natura 2000-plan beschrijft de knelpunten met betrekking tot de instandhoudingsdoelstellingen en oplossingsrichtingen die hiervoor aan de orde zijn. Omdat de problematiek rondom nitraatuitspoeling, stikstofdepositie en run-off ingewikkeld is om op te lossen, is ervoor gekozen in het Natura 2000-plan alleen de zekerheden te benoemen: het knelpunt, de oorzaak en het te realiseren doel. Daarnaast wordt met de vaststelling van het Natura 2000-plan ook de benodigde financiering vastgelegd. Deze financiering is nodig om tot oplossing van de knelpunten te komen.

In de overleggen met de ondernemer is om dezelfde reden afgesproken, dat de definitieve vaststelling van het Natura2000-plan in 2021 zijn beslag zal krijgen, terwijl de overleggen over de bedrijfsmatige aanpassingen nog lopen.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 5:Natura2000-plan aanpassen nu de PAS niet meer van toepassing is

Terzijde zij opgemerkt dat nu de PAS door de Raad van State buiten werking is gesteld het Ontwerp Natura 2000-plan St. Jansberg op veel plekken niet meer actueel is en voor een groot deel zal moeten worden aangepast.

Antwoord:

De verwijzingen naar de PAS zijn uit het definitieve Natura2000-plan geschrapt. Het stikstofdossier is op landelijk niveau volop in beweging. Zodra aspecten op landelijk niveau dermate zijn uitgekristalliseerd dat een vertaling naar provinciaal niveau mogelijk is, zal het Natura2000-plan daarop tekstueel verder worden aangepast.

Conclusie: Plantekst is gewijzigd.

3. ZIENSWIJZE van grondeigenaar

Vraag 1: Intrekgebied

Voor ons ligt het ontwerp Natura 2000-plan. Na het plan uitvoerig doorgelezen te hebben loop ik tegen een aantal problemen aan en daarom teken ik bezwaar aan tegen de Natura2000-plannen. Zo staat er op bladzijde 50 van het ontwerp Natura2000-plan (zie de bijlage figuur 3.8) een blauwe lijn met de begrenzing van het intrekgebied. Deze lijn loopt door ons eigendom (kadaster gegevens volgens

gemeente Berg en Dal 028-506 sectie R nummer 365, zie in de kaart paars gemarkeerd).

Deze maatregel brengt een forse waardevermindering van de grond en de gewassen met zich mee. (Compensatie of bouwkaavel).

Dan zien wij op figuur 2.1 van het Natura 2000 ontwerp ingetekend in een roze gebied. Hier hebben wij gepachte grond liggen (Sectie R375 05 nummer 102, paars gemarkeerd in het figuur). Er is mij verteld dat als gevolg van het plan er geen agrarische activiteiten meer mogen plaatsvinden in het zalmroze gemarkeerde gebied. Graag willen wij weten wat dit in de toekomst gaat betekenen voor ons, omdat dit in de toekomst een waardevermindering voor ons huis zou kunnen zijn. Aangezien er geen kunstmest en mest in het intrekgebied gebruikt mag worden, zal dit ervoor zorgen dat er geen gras of andere gewassen zullen groeien met als resultaat de ontwikkeling van onkruid in het gebied.

Antwoord:

Teneinde de nitraatgevoelige natuurwaarden in Natura2000-gebied Sint Jansberg in stand te houden, is het nodig om de bemesting, die via het grondwater naar deze habitats uitspoelt, in het intrekgebied te beëindigen. Dat is een maatregel in het Natura2000-plan, die in overleg met de eigenaren / gebruikers wordt gerealiseerd. In het kader van deze overleggen wordt eventuele schade, die door een vermindering van de gebruiksmogelijkheden ontstaat, vanuit het Natura2000-plan zoveel mogelijk voorkomen / verminderd (bijv. door grondruiling). Er kan (ook) een tegemoetkoming in de schade worden gevorderd op grond van de Wnb. Hierbij dient te worden opgemerkt dat een tegemoetkoming in de schade slechts aan de orde kan zijn indien wordt voldaan aan de voorwaarden behorende bij deze schaderegeling.

Bij het huidig gebruik is bij agrarische activiteiten uitgegaan van bedrijfsmatige activiteiten. Hierbij is gekeken of een agrarisch bedrijf als zodanig bekend is bij de Kamer van Koophandel. Is dit niet het geval, dan wordt uitgegaan van hobbymatige activiteiten. Hobbymatige agrarische activiteiten zijn dermate beperkt, dat de invloed op het Natura 2000 gebied ook beperkt is. Zodra de agrarische activiteiten in omvang toenemen en er sprake is van bedrijfsmatige activiteiten die kunnen leiden tot significante gevolgen voor het Natura 2000-gebied is het noodzakelijk hiervoor vergunning aan te vragen. In het vergunningentraject zal worden beoordeeld of de agrarische activiteiten een significant negatief effect kan hebben op het Natura 2000-gebied.

Het toepassen van bemesting is in de opvatting van de Raad van State echter uit oogpunt van de ammoniak-depositie via de lucht WNb-vergunningplichtig; de Raad van State maakt hierbij geen onderscheid naar hobbymatig of bedrijfsmatig effect. En vanuit de provincie is relevant, dat er bij de vergunningverlening ook gekeken wordt naar de effecten op aangewezen habitats via de nitraatuitspoeling naar het grondwater. Kortom, in het Natura2000-plan kan een ongestoord voortzetten van de bemesting in het intrekgebied niet vrijgesteld worden van de WNb-vergunningplicht en is het de verantwoordelijkheid van de grondgebruiker/eigenaar om bij de provincie te toetsen of er een WNb-vergunning nodig is.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 2: Grens intrekgebied buiten Natura2000

Tevens wil ik erop wijzen dat de getekende lijn in figuur 3.8 buiten het Natura 2000 gebied valt. Zoals u op kaartfiguur 3.9 kunt zien loopt het water van het

intrekgebied niet naar de helkuil toe, maar er juist vanaf richting Grafwegen. Een groot intrekgebied is dus niet nodig.

Antwoord:

Voor het Natura 2000-plan is onderzoek gedaan naar grond- en oppervlaktewater stroming op de St. Jansberg. De betreffende afbeeldingen komen uit dit onderzoek. De loop van oppervlakte- en grondwater is een technisch gegeven, dat niets te maken heeft met (en zich in de praktijk ook niets aantrekt van) de administratieve grens van een Natura2000-gebied. Afbeelding 3.9 betreft de stroming van oppervlaktewater. Op de afbeelding is te zien in welke richting regenwater over het maaiveld via sloten wegstroomt. De zwarte lijn op de afbeelding is de waterscheiding. De sloten ten noorden van deze lijn stromen naar het noord oosten. De sloten ten zuiden van deze lijn stromen naar het zuiden af.

Afbeelding 3.8 betreft de grondwaterstroming. Deze afbeelding laat zien in welke richting water stroomt zodra het de grond inzakt. Deze grondwaterstroming wijkt af van de stromingsrichting van het oppervlakte water. Dit wordt veroorzaakt door de opbouw van de ondergrond van de st Jansberg. De St Jansberg is gelegen op een stuwwal. De stuwwal is miljoenen jaren geleden door landijs opgestuwd. Hierdoor zijn er in de ondergrond allerlei schuin gerichte lagen ontstaan. Sommige van deze lagen zijn water-ondoorlatend. Deze lagen bepalen de stromingsrichting van het grondwater.

Dit verklaart waarom het regenwater in noordelijke richting kan stromen, maar zodra het in de grond trekt, door een ondoorlatende laag richting zuiden wordt afgebogen.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Vraag 3: Overleg

De Natura 2000-plannen zouden zijn opgesteld in nauw overleg met eigenaren en gebruikers. Echter werden wij niet op de hoogte gesteld van de plannen en willen wij in de toekomst wel graag nauw betrokken worden in het overleg over de plannen en alle consequenties die het Natura 2000-plan met zich meebrengt.

Antwoord:

Bij het opstellen van het Natura2000-plan hebben we ons in de communicatie vooral gericht op agrariërs die in hun bedrijfsvoering worden geraakt door voorliggend plan. Daarnaast hebben we diverse belangenorganisaties gesproken: onder andere dorpsraden, natuurverenigingen en landbouworganisaties. Voor maatregelen die een aanpassing van het grondgebruik vragen wordt na vaststelling van het plan overleg gevoerd met de betreffende grondgebruiker.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

4. ZIENSWIJZE van gemeente Mook en Middelaar

Vraag 1: Tekstaanduiding bestemmingsplan

De gemeente Mook en Middelaar verzoekt de term bestemmingsplan te vervangen door de term beheersverordening. In de gemeente Mook en Middelaar is ter plekke van de Sint Jansberg een beheersverordening Natuurgebieden van kracht.

Verder wordt opgemerkt dat er naast bestemmingen natuur en archeologische waarden, ook percelen met de bestemming agrarisch met waarden – Landschappelijke- en natuurwaarden aanwezig zijn.

Antwoord:

Passage in het Natura 2000-plan zal worden aangepast

Conclusie: Plantekst is gewijzigd.

Vraag 2: Vliegend Hert

De gemeente Mook en Middelaar verzoekt op de hoogte te worden gehouden van de uitkomsten van het onderzoek naar het Vliegend hert ter plekke van de Grensweg.

Antwoord:

Vereniging Natuurmonumenten zal het onderzoek naar het Vliegend hert gaan trekken. De Provincie blijft wel betrokken en verantwoordelijk voor de monitoring. We zullen VNM vragen de gemeente actief te betrekken bij dit onderzoek.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

Deel C: Bestuurlijke reacties op ontwerp Natura2000-plan St. Jansberg

1. Bestuurlijke reactie van de Provincie Gelderland

Vraag 1: Uitbreiding GNN

Op blz. 82 van het plan wordt de aanpak (van de slechte waterkwaliteit in de Helkuil) beschreven en wordt gesteld dat Gelderland het GNN ter plaatse zal uitbreiden met het intrekgebied dat buiten de Natura 2000-begrenzing is gelegen. Een dergelijke uitbreiding willen wij graag in overweging nemen. Dat is echter zeker geen garantie voor het eindresultaat. Een besluit hiertoe kan in de procedure altijd sneuvelen. Een disclaimer is hierbij dan ook op zijn plaats.

Antwoord:

Indien een herbegrenzing in onze optiek wenselijk is, zullen we in overleg met de Provincie Gelderland de daarvoor geldende procedures doorlopen.

Conclusie: Plantekst is gewijzigd.

Vraag 2: Trekkerschap maatregel "Beëindigen bemesting"

Op blz. 92 wordt Gelderland aangewezen als enige trekker/uitvoerder van de "Stopzetting opbrengen van meststoffen binnen intrekgebied Helkuil". Zoals u ook elders aangeeft betreft het hier een gecompliceerde situatie waarbij meerdere partijen een cruciale rol vervullen. Wij hechten er dan ook zeer aan om de verantwoordelijkheid voor het eindresultaat gezamenlijk (Gelderland, Limburg én Natuurmonumenten) te delen.

Antwoord:

Het stopzetten van het opbrengen van meststoffen binnen intrekgebied Helkuil is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de Provincies Limburg en Gelderland, waarbij Vereniging Natuurmonumenten ook een belangrijke rol heeft als grondeigenaar van de pachtboerderij. De reden dat de Provincie Gelderland genoemd is als trekker/uitvoerder van deze maatregel, is dat de maatregel zich afspeelt op Gelders grondgebied. Daarmee is de Provincie Gelderland formeel bevoegd gezag. Dit neemt niet weg dat de Provincie Limburg eindverantwoordelijkheid draagt voor het uitvoeren van het Natura 2000-plan. Om die reden zijn beide Provincies in overleg over een gezamenlijke aanpak. Wij zullen in de tekst opnemen dat de provincie Limburg trekker is van de oplossing en dat de provincie Gelderland daar binnen bestaand beleid medewerking aan verleent.

Conclusie: Plantekst is gewijzigd.

Vraag 3: Inzet Gelderse middelen

Wij zijn bereid om Gelderse middelen in te zetten voor de aankoop van gronden. Het is echter de vraag hoeveel grond dit betreft. Een deel is eigendom van Natuurmonumenten. Aankoop is hier uiteraard niet aan de orde. Het is ook de vraag of aankoop de enige optie is om het doel (tegengaan van uitspoeling van nutriënten) te bereiken. Aangezien niet het ter plaatse realiseren van natuur het doel is maar

Vastgesteld door GS Limburg in overleg met GS Gelderland in dec. 2021

“slechts” het tegengaan van uitspoeling, zijn er wellicht ook andere mogelijkheden denkbaar.

Ons probleem met dit plan is dat hier wordt verondersteld dat de problematiek van de slechte waterkwaliteit in de Helkuil, deze planperiode, wel door Gelderland zal worden opgelost. Onze analyse is dat we deze eerste planperiode nodig zullen hebben om een geschikte aanpak te kunnen ontwikkelen waar alle partijen zich in kunnen vinden en tevens het doel kan worden gerealiseerd. Dat vraagt een gezamenlijke aanpak met heldere procesafspraken. Het vraagt ook het open houden van alle reële alternatieven. De huidige tekst in het Natura2000-plan ontbeert de ruimte die nodig is voor een dergelijk proces. Gelderland is zeker bereid om de ter plaatse aanwezige ondernemer te steunen bij hervestiging. Daar is al geruime tijd actief op ingezet. De situatie is echter niet eenvoudig. Het vraagt niet alleen inzet van Gelderland maar ook van de ondernemer zelf. Van Natuurmonumenten als belangrijke eigenaar, de gemeente Berg en Dal en Limburg. Succes is bepaald nog niet verzekerd. Een plan B achter de hand lijkt dan ook verstandig. De recente uitspraak van de Raad van State over de PAS heeft daarbij de oplossing voor deze situatie niet dichterbij gebracht.

Antwoord:

We zijn als beide Provincies al geruime tijd, samen met Natuurmonumenten en betreffende eigenaar, in overleg over het stopzetten van bemesting in het intrekgebied van de Helkuil. Dit is een ingewikkeld proces dat niet gemakkelijker is geworden door ontwikkelingen op landelijk niveau. In samenspraak met de ondernemer, Natuurmonumenten en uw organisatie is de verplaatsingsmogelijkheid grondig onderzocht. Het overleg wijst inmiddels in de richting van een bedrijfsmatige aanpassing op de bestaande locatie, waarin ook bijdragen vanuit het Gelderse natuurbeleid aan de orde zijn. Over deze oplossing worden, conform voorgaand punt onder initiatief van de provincie Limburg, separaat afspraken vastgelegd tussen de beide provincies, Natuurmonumenten en het betreffende bedrijf. In de plantekst worden de ins&outs van deze oplossing niet expliciet vastgelegd; daarin blijven wij alleen het doel en de 3 feitelijke maatregelen benoemen (beheersen run-off, oplossing mestzak, beëindigen bemesting in het intrekgebied). Hoe deze maatregel wordt gerealiseerd is bewust niet verder uitgewerkt in het plan, om zo in de uitvoering voor diverse oplossingsrichtingen ruimte te houden.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

2. Bestuurlijke reactie van Waterschap Limburg

Wij vragen aandacht voor onderstaand aandachtspunt:

15	WL: verdeling water Helbeek t.a.v. verdroging galigaanmoeras Geuldert	Overleg	Middelen/uren nodig indien fysieke maatregelen / onderzoek

Wij zijn bereid om mee te denken in de onderzoek en oplossingsmogelijkheden, als de Helbeek een rol kan spelen bij de oplossingen voor De Geuldert.

Antwoord

Wij zijn verheugd over de insteek die U kiest voor deze moeilijke locatie. Wij zijn inmiddels gestart met vervolgonderzoek naar de standplaatscondities van het Galigaanmoeras in De Geuldert en naar de kansen op hydrologische oplossingen en oppervlaktewaterkundige maatregelen. Uw organisatie is daar ambtelijk bij betrokken. Indien dat leidt tot nadere maatregelen, die nog niet in het definitieve plan staan, worden deze maatregelen via een addendum daaraan toegevoegd en subsidiabel gemaakt.

Conclusie: Plantekst is niet gewijzigd.

3. Bestuurlijke reactie van Natuurmonumenten

Met betrekking tot het ontwerp-beheerplan N2000 Sint-Jansberg kan ik berichten dat vanuit Natuurmonumenten er ingestemd kan worden met vaststelling. Ik maak hierbij de opmerking dat er in het kader van het beheerplan nog kwantitatieve verbetermaatregelen zijn benoemd tav de hydrologie. Deze zijn niet overgenomen in het huidige beheerplan, maar kunnen naar verwachting wel bijdragen aan de N2000-doelen. Hierover willen we wel in gesprek blijven met de provincie Limburg, ook al zijn deze nu niet opgenomen in het beheerplan.

Antwoord

De door U gevraagde verduidelijking van de hydrologische aanpak heeft de vorm gekregen van een sinds begin 2021 lopend onderzoek naar de (met name hydrologische) standplaatscondities van het galigaanmoeras in De Geuldert. Indien dat onderzoek leidt tot nadere maatregelen, die nog niet in het definitieve plan staan, worden deze maatregelen via een addendum daaraan toegevoegd en subsidiabel gemaakt. De plantekst is hierop aangepast.

Conclusie: Plantekst is gewijzigd.

Deel D: Ambtelijke wijzigingen

Omdat er sinds het Ontwerp Natura2000-plan (juni 2019) veel tijd is verstreken, zijn er diverse ambtelijke wijzigingen doorgevoerd in de tekst van het Natura2000-plan. De wijzigingen en aanpassingen zijn derhalve ter verduidelijking van de bestaande teksten en teneinde nieuwe beleidskaders te benoemen maar leiden niet tot nieuwe maatregelen van het plan, behoudens het mogelijk maken van de voortzetting van iteratieve beheermaatregelen tot en met 2027. De belangrijkste wijzigingen zijn hier kort benoemd en zijn in de betreffende hoofdstukken van het plan te lezen (zie bijgevoegde verwijzingen naar de plantekst; sommige wijzigingen staan OOK in Samenvatting en/of voorwoord).

a. Europees beleid mbt. biodiversiteitsdoelstellingen 2030 (par. 2.1.3).

De Europese Commissie heeft aanvullende doelstellingen voor het biodiversiteitsbeleid 2030 vastgesteld.

b. Limburgs natuurnetwerk / Provinciale Omgevingsvisie (par. 2.2.1 / par. 2.3)

In de provinciale omgevingsvisie (POVI) is de indeling van het Limburgse natuurnetwerk in Goud-Zilver-Brons losgelaten.

c. Stikstofbeleid in plaats van PAS (par. 2.2.5)

In de plantekst is informatie opgenomen over het stikstofbeleid, dat in plaats van de PAS is gekomen. Dat beleid is nog volop in ontwikkeling en uitwerking; de informatie kan daardoor snel verouderd zijn.

Het stikstofbeleid dient ertoe om de problematiek van de stikstofbelasting van Natura2000-gebieden op te lossen; de bronmaatregelen met betrekking tot stikstof worden op dit moment niet vastgesteld via de Natura2000-beheerplannen.

d. Provinciale natuurvisie / natuurprogramma (par. 2.3.5)

In het verlengde van de extra nationale inspanningen voor natuurherstel wordt in 2022 ook het provinciale natuurprogramma geüpdate. Er zijn extra Rijksmiddelen beschikbaar voor de natuurherstelmaatregelen.

e. Waterbeleid, Waterprogramma (par. 2.4)

De provincie Limburg heeft in 2021 een ontwerp van het nieuwe Waterprogramma vastgesteld. De beleidslijnen erin zijn voor Natura2000 niet wezenlijk veranderd; verdrogingsbestrijding bij het Natuurnetwerk Limburg blijft geboden. Veel verouderde en voor Sint Jansberg niet-relevante beleidsteksten zijn in de plantekst weggelaten.

f. Galigaanmoerassen (par. 3.3.1, onder 'beheer' en onder 'K1, Verdroging'); idem bij Hoogveenbossen (par. 3.3.3, onder 'K1 Verdroging') en bij Vochtige alluviale bossen (par. 3.3.4, onder 'K1, Verdroging').

Op deze plek zijn de eerste tussenresultaten van nader onderzoek naar de standplaatscondities van het Galigaanmoeras aan de plantekst toegevoegd.

g. Maatregelen (hoofdstuk 5)

In de planbeschrijving van de maatregelen zijn:

- de al in de periode 2015-2021 gerealiseerde maatregelen verwijderd;
- de voortzetting van iteratieve beheermaatregelen voor de periode 2024-2027 toegevoegd;
- maatregelen toegevoegd die voortkomen uit nader onderzoek.

Vastgesteld door GS Limburg in overleg met GS Gelderland in dec. 2021

h. Kostenbegroting (hoofdstuk 6)

De indeling naar PAS, 'PAS-aanvullend' en Natura2000 is vervallen naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State over de PAS. In de kostentabellen is aangegeven welke instantie initiatiefnemer voor de uitvoering van de maatregel geacht wordt te zijn.

De kostenbedragen zijn opgeschoond naar aanleiding van de voortgegangene uitvoering van maatregelen en naar aanleiding van de toevoeging van iteratieve beheermaatregelen voor de tot en met 2027 verlengde beheerplanperiode.

i. Beweiden en bemesten (par. 7.5.2).

De vrijstelling voor beweiden en bemesten uit de provinciale verordening 2017 is op grond van de uitspraak van de Raad van State op 29 mei 2019 vervallen uit de Omgevingsverordening van de provincie Limburg. De desbetreffende teksten zijn verwijderd uit het Ontwerp-Natura2000-plan Sint Jansberg en in de plantekst vervangen wat anno eind 2021 de stand van zaken is.

Relevant voor het Natura2000-gebied Sint Jansberg is bovendien, dat in het intrekgebied, waar het Natura2000-plan voorziet in het stopzetten van de bemesting, er ook op grond van de nitraatuitspoeling naar het grondwater in dit plan geen vrijstelling noch via de wettelijke procedure een evt. WNb-vergunning kan worden verleend voor het bemesten.

Deel E: Overzicht inspraak- en bestuurlijke reacties

Ingekomen datum	Ingediend door	Registratienummer	Plangebied
<i>Inspraak</i>			
24-7-2019	Natuurmonumenten	17470	St. Jansberg
15-7-2019	Tempel Advies	17260	St. Jansberg
26-7-2019	A van Rens	17491	St. Jansberg
26-7-2019	Gemeente Mook en Middelaar	17841	St. Jansberg
 <i>Bestuurlijke reacties</i>			
25-6-2019	Provincie Gelderland	15179 en 17259	St. Jansberg
19-7-2019	Waterschap Limburg	18938 en 18939	St. Jansberg
15-02-2021	Natuurmonumenten	email d.d. 15-02-2021	St. Jansberg